

2018-11-21

Barn- och utbildningsnämnden
Dnr 2018/653-644

Tillsynsrapport för den fristående förskolan Alphaförskolan Gertrud

Inledning

Varje kommun har enligt 26 kap. 4 § skollagen (2010:800) tillsyn över förskola vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 7 §. Syftet med tillsynen är att säkerställa att kraven i skollagen följs. Bedömningar görs av hur verksamheten arbetar i riktning mot de nationella målen enligt Läroplan för förskolan (Lpfö 98, reviderad 2010), skollagen (2010:800) samt övriga tillämpliga lagar och förordningar. Kommunen har inte tillsyn över att bestämmelserna följs avseende att åtgärder vidtas i fall av kränkande behandling. Detta är en uppgift för Skolinspektionen.

Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god utvecklings- och lärandemiljö. Beskrivningarna och bedömningarna i denna rapport grundas på de dokument som huvudmannen och verksamheten har skickat in samt besök i verksamheten och de samtal som genomförts med huvudman, förskolechef och förskollärare 2018-10-15. Bedömningen görs av i vilken utsträckning verksamheten avviker från de krav och förväntningar som ställs i skollagen, läroplanen och övriga författningar. Tillsynen avser inte att ge en heltäckande bild av verksamheten. Tillsynen utgår ifrån nedanstående tre områden.

Allmänna förutsättningar

Barngruppens sammansättning och storlek
Barnens arbetsmiljö och ändamålsenliga lokaler och utrustning
Personalens kompetens och utbildning
Registerkontroll och anmälningsskyldighet

Ledning och utveckling av utbildningen

Enhetens organisation samt styrning och ledning
Dokumenterad uppföljning, utvärdering och utveckling
Måluppfyllelse och resultat

Förskolans arbete mot målen

Normer och värden
Utveckling och lärande
Inflytande och delaktighet
Samverkan mellan hemmen och andra verksamhetsformer
Förskolechefs ansvar

Fakta om Alphaförskolan Gertrud

Alphaförskolan Gertrud är belägen i Västerviks norra stadsdel Gertrudsvik. Sjästadens förskola AB är ny huvudman för förskolan sedan november 2017. Vid tidpunkten för tillsynen fanns 56 barn inskrivna, fördelade på fyra avdelningar. Huvudmannen har tagit fram tre hörnstenar som verksamheten ska utgå ifrån: Språk, natur, kroppsuppfattning.

Under första året med ny huvudman har fokus varit att rekrytera personal med rätt kompetens och få ordning på budget och rutiner. Ordinarie förskolechef är för närvarande föräldraledig och återgår i tjänst efter årsskiftet. Tillförordnad förskolechef är Alphaskolans rektor.

Genomförande av tillsyn

Besöket 2018-10-15 inleddes med en rundvandring i förskolans lokaler och observationer av verksamheten i barngrupperna. Under rundvandringen fördes samtal med förskollärare om verksamheten. Därefter fördes ett längre samtal med huvudmannen och förskolechefen (ordinarie).

Helhetsbedömning

Förskolans lokaler är trivsamma och erbjuder en stimulerande lärmiljö för barnen. Barnen upplevs trygga med pedagogerna och sysselsatta i meningsfulla pedagogiska aktiviteter. Förskolan har en fungerande grundverksamhet. I miljön syns det vilka projekt man jobbar med (Babblarna och Barnens Planet) och det finns en pedagogisk planering dels för yngre barn och dels för äldre barn.

Pedagogerna har börjat använda Schoolsoft som ett sätt att dokumentera och kommunicera barnens lärande med vårdnadshavarna. Detta ger vårdnadshavare insyn och inflytande i verksamheten.

Under de senaste två åren har förskolan genomgått stora organisatoriska förändringar med bl.a. byte av huvudman och förskolechef samt personalförändringar. Detta har medfört att man inte har kunnat fördjupa och utveckla det pedagogiska arbetet i den utsträckning man önskat. Därför kvarstår till viss del de utvecklingsområden som identifierats vid föregående tillsyn.

Både förskolechef och huvudman håller på att etablera en ledning och styrning av verksamhetens utveckling mot läroplanens mål. Man håller på att skapa rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer. Detta är viktiga områden som kommer att följas upp vid nästkommande tillsyn.

Uppföljning av utvecklingsområden från föregående tillsyn

Personalens kompetens och utbildning

Enligt tillsynsrapport 2017-01-24 (dnr 2016/674-644) framkom att förskolan hade låg bemanning av legitimerade förskollärare samt att flera barnskötare saknade formell utbildning.

Bedömning

Sedan huvudmannen tog över förskolan i november 2017 har huvudmannen aktivt arbetat för att anställa personal med rätt kompetens, bl.a. har man anställt fler förskollärare och fler är på väg in i verksamheten. Förutsättningarna när det gäller personalens kompetens har således förbättrats sedan föregående tillsyn och är nu tillfredsställande.

Ändamålsenliga lokaler

Vid förra tillsynen bedömdes bl.a. att toaletter för barnen på våning två inte möjliggjorde barnens integritet då det inte fanns dörrar utan endast skärmväggar mellan toaletterna. Vidare ansågs ytorna vara begränsade för barnen och osäkerhet råda kring hur många barn som kan skrivas in med tanke på brandskyddsbestämmelser.

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit kontakt med miljö- och byggnadsenheten och har fått information om att man planerar ett besök under hösten 2018/våren 2019 för uppföljning av utvecklingsområden vid tidigare års tillsyn.

Bedömning

Barn- och utbildningsförvaltningen inväntar det besök som miljö- och byggnadsenheten ska göra framöver. Det som framkommer vid det besöket ska följas upp vid nästkommande tillsyn.

Förskolans arbete mot målen

Enligt föregående tillsynsrapport behöver förskolechef/förskollärare på ett tydligare sätt utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att det synliggörs på vilket sätt förskolan arbetar med läroplanens olika målområden.

Bedömning

Denna fråga beaktas inom ramen för bedömningen av utvecklingsområdet "dokumenterad uppföljning, utvärdering och utveckling" nedan.

Normer och värden

Enligt 2017-års tillsynsrapport behöver huvudmannen utveckla en större tydlighet mellan kartläggningen och det förebyggande arbetet i planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Bedömning

I Alphaförskolan Gertruds likabehandlingsplan nämns att kartläggning görs utifrån bl.a. föräldraenkät. I likabehandlingsplanen saknas information om vad kartläggningen har gett för resultat och vilka insatser som har beslutats om utifrån resultat. I likabehandlingsplanen beskrivs flera olika aktiviteter som ska genomföras. I dokumentet syns ingen koppling mellan dessa och resultatet av kartläggningen. Detta kvarstår som förbättringsområde och ska följas upp vid nästkommande tillsyn.

Utvecklingsområden utifrån aktuell tillsyn

Enhetens organisation samt styrning och ledning

Huvudmannen och förskolechefen träffas en gång per vecka för avstämning. Under det gångna året har avstämningarna främst avsett personalplanering och organisatoriska frågor. Än så länge har huvudmannen fullt budgetansvar. Planen är att förskolechefen ska få budgetansvar för alla kostnader som hon kan påverka framöver.

Pedagogerna planerar och reflekterar över verksamheten och barns lärande en gång per vecka utifrån en mall som de håller på att utveckla. Det finns planer på att läsa litteratur tillsammans i arbetslaget och diskutera forskning och beprövad erfarenhet men man har inte kommit igång med detta ännu. Förskolechefen beskriver att hon deltar i de olika avdelningarnas veckovisa planeringar men att hon ännu inte leder det pedagogiska arbetet.

I övrigt följer verksamheten rutiner för ett pedagogiskt år där bl.a. framgår när inskolning, medarbetarsamtal, föräldramöten, arbetsmiljöromd och projektobservation ska ske.

Bedömning

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal i förskolan, har förskolechefen det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i dess helhet. I detta ligger att analysera och bedöma vilka utvecklingsbehov som finns i verksamheten tillsammans med personalen. Förskolechefen bör ta en mer aktiv roll i att leda det pedagogiska arbetet på enheten utifrån forskning och beprövad erfarenhet. Huvudmannen behöver ge förskolechefen förutsättningar för att detta ska ske samt se till att budgetansvar förs över. Detta område kommer att granskas särskilt vid nästa tillsyn.

Dokumenterad uppföljning, utvärdering och utveckling

Ett utvecklingsområde som huvudmannen och förskolechefen konstaterat är att skapa rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet, både på enhets- och huvudmannanivå. Just nu ser man över vilka mallar man ska använda för att skapa organisation och struktur. Arbetslaget arbetar med en mall som håller på att utvecklas. Planen är att förskolechefen ska lämna in en skriftlig redogörelse för det systematiska kvalitetsarbetet i juni varje år. Under besöket angav huvudmannen att han hade viss information om förskolans arbete mot målen men saknar en samlad bedömning av förskolans resultat och måluppfyllelse.

Bedömning

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att kvalitetsarbetet på huvudmannanivå ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamhetens kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljning och utveckling.

Av förskolans läroplan framgår att uppföljning, utvärdering och utveckling handlar om att förskolans kvalitet kontinuerligt och systematiskt ska dokumenteras.

Detta för att skapa goda villkor för att följa barns utveckling och lärande samt för att stödja och utmana barn i deras lärande. Mot denna bakgrund behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande inom de olika målområdena. Vidare behövs också kunskap om hur barns utforskande frågor tas tillvara i verksamheten samt hur barnens kunnande och lärande expanderas och förändras över tid i förhållande till vad verksamheten erbjuder. Ytterst handlar det om att utveckla bättre arbetsprocesser för att kunna bedöma om förskolans arbete sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna för barn att lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan.

Alphaförskolan Gertrud har bytt huvudman för ett år sedan och de rutiner som ska finnas för det systematiska kvalitetsarbetet på enhets- och huvudmannanivå är ännu under framtagande.

Arbetslagen har hittat ett sätt att kontinuerligt dokumentera och reflektera över barnens lärande. Framöver behöver detta arbete på tydligare sätt kopplas till förskolans olika målområden, i likhet med vad konstaterades vid förra tillsynen. Arbetslagets erfarenheter behöver därefter ställas samman, analyseras och bedömas på enhetsnivå och huvudmannanivå så att huvudmannen får en samlad bild av förskolans resultat och måluppfyllelse. På så sätt kan arbetet för förskolepersonal, förskolechef och huvudman kontinuerligt riktas mot ökad måluppfyllelse gentemot de nationella målen för förskolan. En viktig del i detta är att förbättringsåtgärder kopplas till vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Barn- och utbildningsförvaltningen anser att det är angeläget att dessa delar i det systematiska kvalitetsarbetet kommer på plats så snart som möjligt. Detta kommer särskilt att följas upp vid nästa tillsyn.

Förskolans arbete mot målen

Under besöket framkom att huvudmannen vill se en tydligare koppling mellan det pedagogiska arbetet och läroplanens olika målområden. Förskolan har efter besöket inkommit med dokumentet "Systematiskt kvalitetsarbete 2017-2018". I detta har man identifierat följande målområden för det gångna året: Ett medvetet arbete med barnens språkliga utveckling, utveckla barnens möjligheter till kommunikation genom olika uttrycksätt samt en tydlig struktur i vår verksamhet, enligt våra mål och vår vision. Därutöver beskrivs årets projekt Sagor – 100 världar.

Bedömning

I förskolans undervisning ingår att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning. Huvudmannen uttrycker att verksamheten behöver ha en

tydligare målstyrning. Under rundvandringen syns det i förskolans miljö vilka projekt barnen arbetar med och till viss del vilka målområden i läroplanen som dessa knyter an till. I förskolans SKA-rapport synliggörs vissa mål och utvecklingsområden utifrån läroplanen.

Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är att verksamheten behöver arbeta med fler av läroplanens målområden än vad som framkommer i dokumentet. Även barnens lärande utifrån målområdena behöver följas, dokumenteras och utvärderas. Detta utgör grunden för det systematiska kvalitetsarbetet som redogjorts för ovan. Kvalitetsarbetet ska ske på alla nivåer. Förskolechef och förskollärare behöver se till att analys och bedömning sker kontinuerligt av förskolans måluppfyllelse med utgångspunkt i läroplanens mål, och att detta syns i dokumentationen. Förskolans arbete mot målen behöver således utvecklas på så sätt som beskrivs ovan och kommer följas upp vid nästa tillsyn.

Christine Andersson
Verksamhetschef för förskola

Charlotte Löthman
Utredningssamordnare